

dle § 10 obč. zák. přihlížeti jen v případech, ve kterých se jich zákon dovolává, a tohoto předpokladu tu není. O tom, kdo má nésti výlohy na opravy najaté věci jest tudíž rozhodovati, není-li tu jinaké úmluvy stran učiřené buď výslovně nebo podle § 863 obč. zák. mlčky, jen podle ustanovení §§ 1096 a 1097 obč. zák. Ostatně v souzeném případě není sporné, že nájemní smlouva byla uzavřena dne 11. července 1923, tedy dlouho po skončení světové války a že se v ní pronajímatelka výslovně zavázala provésti veškeré nutné opravy na svůj náklad. Zákon nečiní dále v §§ 1097, 1036 a 1037 obč. zák. rozdíl v té příčině, zda jde o náklady nepatrné či značné, a nebyl tedy odvolací soud oprávněn, by takový rozdíl činil a žalované straně odepřel nárok na náhradu 70 Kč za opravy dveří a schodů z důvodu, že šlo o celkem nepatrný náklad. Pokud jde o náhradu nákladů za klíče, nemá názor odvolacího soudu, že je má nésti žalovaná nájemnice, ježto prý ztrátu klíčů zavinila sama nedostatečným opatrováním, opory ve skutkových zjištěních prvního soudu a, protože odvolací soud sám po této stránce skutkově nic nezjistil, jest v této příčině souhlasiti s prvním soudem, že i tu šlo o nutný náklad, který podle smlouvy náležel na pronajímatele. Odvolací soud nepokládal opatření komína plechovým nástavcem za náklad nutný, nýbrž jen za náklad užitečný, který se nestal k zřejmému a převážnému prospěchu pronajímatelovu. Ale uváží-li se, že tu šlo, jak i odvolací soud předpokládá, o odstranění závady zaviněné špatným stavem komína na sešlém domě, jest zmíněný náklad v souhlasu s prvním soudem uznati za takový, který náležel podle nájemní smlouvy i podle § 1096 obč. zák. pronajímateli, tudíž za náklad nutný podle §§ 1097 a 1036 obč. zák. Při správném právním posouzení věci náleží tedy žalované nárok na náhradu i za ony opravy, za které jí byla odvolacím soudem změnou prvního rozsudku náhrada 601 Kč odepřena, bylo proto důvodnému dovolání vyhověti a obnoviti ve věci změněnou část rozsudku soudu první stolice, která v té příčině vyhovuje stavu věci a zákonu.

Čís. 9384.

Ustanovovala-li kolektivní smlouva, že zaměstnanci (okresní nemocenské pojišťovny) s kratší služební dobou mají nárok na část novoročního, úměrnou odsloužené době, jest zásady té použití i na případ, neodslouží-li zaměstnanec celý služební rok.

Pokud přísluší zaměstnanci vzhledem k doslovu kolektivní smlouvy nárok na výslužné jen po určitou dobu let, po této době pak má jen nárok na zajištění odpočivného důchodu u náhradního pensijního ústavu ve smyslu zákona ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. na rok 1907.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1929, Rv I 1135/29.)

Žalobce byl od roku 1908 úředníkem okresní nemocenské pojišťovny v S. Od 8. května 1927 měl žalobce zdravotní dovolenou a dnem 1. září 1927 byl dán do výslužby. Počínajíc 1. září 1927 vyplácela žalovaná pojišťovna žalobci 60% posledního jeho služného, celkem 1974 Kč. Ža-

lovaná oznámila žalobci, že mu bude vypláceti jen takovou část pensijních požitků, by s pensí, jež mu byla poskytována náhradním pensijním ústavem, jeho pensijní požitky nepřevyšovaly jeho poslední služební požitky aktivní, celkem jen 1452 Kč 50 h. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované kromě jiného novoročního za rok 1927 a placení pensijních požitků ve výši 60% posledního platu. *P r o c e s n í s o u d* p r v é s t o l i c e přiznal žalobci poměrnou část novoročního za dobu skutečné služby v roce 1927 a pensijní požitky ve výši 60% posledního platu. *O d v o l a c í s o u d* žalobu zamítl a vyložil ohledně výše pensijních požitků kolektivní smlouvu, již žalobce sám sestavil a žalovaná schválila, t a k t o: Čl. 5. smlouvy z roku 1908 stanoví, že po uplynutí tří let při trvání nemoci žalobce nebo jeho neschopnosti k zastávání úřadu jest nemocenská pokladna oprávněna služební povinnosti žalobce sprostiti a platiti mu výslužné od 3 do 5 let 20%, od 5 do 7 let 40% a od 7 do 9 let 60% posledního služného. Podle článku 4 téže smlouvy měl žalobce v případě nemoci neb neschopnosti k úřadování nárok na služné v prvním roce nemoci, pro druhý rok polovinu a pro třetí rok na třetinu posledního služného. V případě, že by výslužné podle čl. 5 činilo více než tato polovina (třetina), mělo nastati placení podle sazby výslužného. Podle čl. 7 smlouvy zavázala se okresní nemocenská pokladna dáti žalobce pojistiti pro případ stáří a invalidity podle zákona ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. z. z roku 1907 o pojišťování soukromých úředníků a platiti celé pojistné. Z porovnání těchto článků 4, 5, 7 služební smlouvy z roku 1908 lze vystihnouti pravý smysl čl. 5 smlouvy, kterouž žalobce podle vlastního tvrzení sám koncipoval a předložil ke schválení nemocenské pokladně. Čl. 7 smlouvy výslovně ukládá nemocenské pokladně, by žalobce pojistila podle zákona čís. 1 z roku 1907. § 5 tohoto zákona stanoví pro nároky na pojistné, ustanovené v § 4 téhož zák. i pro pojištěnce i jeho pojistitele, čekací dobu 120 měsíců, za nichž se příspěvky pojišťovací platí, tudíž dobu desetiletou. Jestliže čl. 5 služební smlouvy z r. 1908 neustanovuje nic pro případ neschopnosti žalobce po devíti letech, nelze to vykládati tak, že by se samo sebou rozumělo, že platí to i po devíti letech, neboť by to musilo býti výslovně ustanoveno, což žalobce, ač v článku tom vidí pro sebe výhodu a jistě proto jej pečlivě sestavoval, neučinil. Naopak nutno ustanovení čl. 5 v souvislosti s obsahem čl. 7 vyložiti tak, že se žalobce pojištěním podle zák. ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 z r. 1907 ř. zák. zamýšlel pojistiti pro případ stáří a invalidity podle tohoto zákona a že zajistil si čl. 5 nárok na výslužné pro léta před uplynutím čekací doby. Při tom podle názoru soudu odvolacího nerozhoduje, pokud žalobce pojištěním tím po devítileté službě získal. Cit. zákon nabyl účinnosti 1. lednem 1909, tedy v krátké době po sjednání služební smlouvy z roku 1908 a není tato okolnost důvodem k tvrzení, že mezi článkem 5. a 7. není souvislosti, třebaže výslovně u čl. 5 souvislost tato není vyznačena. Dospěl tudíž odvolací soud k výkladu čl. 5. cit. smlouvy služební v tom smyslu, že žalobcův nárok na pensi pro nemoc a pro neschopnost ke službě ve výši 60% služného posledně mu vypláceného netýká se doby po devíti letech

služby a že přísluší mu podle čl. 4 cit. smlouvy služné jen v době prvního roku této neschopnosti ke službě, tedy od 8. května 1927 do 8. května 1928, jak přípisem žalované ze dne 29. listopadu 1927 bylo žalobci sděleno. Avšak i výši tohoto služného nutno posuzovati jen s ohledem na čl. 7 cit. smlouvy. Žalovaná dávši podle tohoto článku žalobce pojistiti u náhradního pensijního ústavu, získala pro žalobce měsíční pensi 1603 Kč 70 h, tak že jí vznikla z ustanovení čl. 4 a 7 povinnost opatřiti žalobci příjem ve výši aktivních jeho požitků 3056 Kč, a za tím účelem přípisem ze dne 29. listopadu 1927 sdělila žalobci, že mu bude vypláceti 1452 Kč 30 h jakožto doplněk do těchto jeho aktivních požitků. Nerozhoduje tudíž, že podle přípisu žalované strany ze dne 6. srpna 1927 usneseno správní komisí, že žalobci bude dnem 1. září 1927 podle čl. 5 cit. smlouvy vypláceno výslužné 60% posledního měsíčního služného, až do doby, dokud nebude otázka pensionování žalobce rozhodnuta »Pensijním ústavem zaměstnanců nemocenských pojišťoven«, neboť tento ústav sdělil teprve dopisem ze dne 21. října 1927 žalobci, že od 1. listopadu 1927 bude mu vypláceti důchod s příplatky ve výši 1603 Kč 70 h. I toto opatření žalované jest tedy ve shodě s čl. 5, 4 a 7 cit. smlouvy z roku 1908 a bylo jen provisorním opatřením a dobrovolným a nelze z něho vyvozovati uznání nějaké povinnosti ze smlouvy služební. Ježto žalobci vyplaceno bylo za měsíce červenec a srpen 1927 služné dle smlouvy mu náležející po 3290 Kč a dnem 1. září 1927 byl dán do pense a od tohoto dne až do 1. prosince 1927 bylo mu vypláceno výslužné podle čl. 5, rovnající se 60% posledního služného měsíčního, t. j. 1974 Kč měsíčně z důvodů uvedených v dopisu žalované ze dne 6. srpna 1927, kterážto částka 1974 Kč byla vlastně na místě výslužného od pensijního ústavu, nemá žalobce podle shora uvedeného odůvodnění při výkladu čl. 5 a 7 cit. smlouvy z roku 1908 proti žalované nároku na vyšší pensijní požitky. Z obsahu dopisu ze dne 6. srpna 1927 ani dopisu ústřední sociální pojišťovny v Praze ze dne 1. srpna 1927 nemůže žalobce tento nárok odůvodňovati, neboť z nich nevyplývá souhlas s výkladem čl. 5, že žalobci přísluší výslužné 60% ze služného i po 9 letech služby. Od 1. listopadu 1927 byly však žalobci pensijním ústavem přiznány pensijní požitky ve výši 1603 Kč 70 h měsíčně, kteréž dle shora uvedeného výkladu čl. 5 a 7 smlouvy z roku 1908 nastupují místo výslužného, odpovídajícího ustanovení čl. 5. Není tudíž žalobcem tvrzený nedoplatek na výslužné k 1. prosinci 1927 v částce 1552 Kč 70 h resp. 1412 Kč 40 h odůvodněn. Ježto pensijní ústav od 1. listopadu 1927 vyměřil žalobci důchod a vychovací příplatky ve výši 1603 Kč 70 h, odpadlo vyplácení provisorního výslužného dopisem ze dne 8. srpna 1927 žalobci přiznaného, neboť v dopisu tom výslovně se uvádí, že výslužné dle čl. 5, rovnající se 60% posledního měsíčního služného, bude žalobci vypláceno, dokud otázka jeho pensionování nebude Pensijním ústavem nemocenských pojišťoven v Praze rozhodnuta.

N e j v y š š í s o u d obnovil ohledně novoročního rozsudek prvního soudu, jinak dovolání nevyhověl.

D ů v o d y:

Podle čl. VII. kolektivní smlouvy měl žalobce nárok na novoročné za rok 1927, které příslušelo všem definitivním i provisorním zaměstnancům ve výši jednoměsíčních služebních požitků, pokud činně sloužili, nikoli zaměstnancům ve výslužbě. Podle zjištění nižších soudů byl žalobce služebně činným do 8. května 1927 a první soud právem mu přiřkl poměrnou část měsíčních služebních požitků, připadajících na dobu od 1. ledna do 8. května 1927. Mylným jest názor odvolacího soudu, že nárok na novoročné předpokládá trvání služby po celý rok a že žalobce pozbyl nároku na novoročné, poněvadž v den splatnosti novoročného, dne 15. listopadu 1927, nebyl již definitivním zaměstnancem žalované okresní nemocenské pojišťovny, nýbrž byl již ve výslužbě od 1. září 1927. Vždyť článek VII. kolektivní smlouvy nevyklučuje nárok na část novoročného, naopak přiznává výslovně v odst. 2 čl. VII. zaměstnancům i s kratší služební dobou než jednoroční nárok na částku novoročného, úměrnou odsloužené době. Zásady této jest použití týmž právem i na případ, když definitivní zaměstnanec nedoslouží celý služební rok, jak tomu bylo u žalobce.

Dovolatel mylně vykládá ustanovení článku 5. smlouvy, pokud snaží se z jeho souvislosti vytrhnouti a oddělití povinnost žalované, platiti žalobci výslužné, a dovozuje, že tato povinnost nebyla omezena určitou dobou devíti let, neboť článek 5. zcela jasně spojuje platební závazek žalované, vymezený určitými procenty služného, s časovým omezením nejdéle do devíti let. Právě toto výslovné vytčení devíti let vylučuje nárok žalobcův na stejné odpočivné ještě po této době. Napadený rozsudek správně vystihl, že žalobcův nárok na odpočivné požitky po uplynutí jeho devíti služebních let jest posuzovati podle článku 7. služební smlouvy, jímž se zavázala právní předchůdkyně nyní žalované nemocenské pojišťovny zajistiti žalobci odpočivný důchod u náhradního pensijního ústavu ve smyslu zákona ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. z roku 1907 a že žalobce po skončení desátého služebního roku má ze služební smlouvy ze dne 25. září 1908 jen na toto pojištěné výslužné smluvní nárok. Dovolatel přezírá, že v době ujednání služební smlouvy ze dne 25. září 1908 nebyl ještě zákon ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. z roku 1907 v platnosti, nýbrž že nabyt účinnosti až 1. lednem 1909 a nebyl tedy v době smlouvy ani žalobce ještě účasten pensijního pojištění ze zákona (ex lege) a proto byla smlouvou (čl. 7) zaměstnavatelce uložena povinnost, by žalobci pojistila pensijní důchod pro případ stáří a invalidity a platila zaň veškeré pojistné. Ani z ustanovení článku XXI a XXII. kolektivní smlouvy ze dne 4. července 1924 nemůže dovolatel nic vytěžiti pro vymáhaný nárok; naopak z článku XXI. zřetelně plyne, že i touto kolektivní smlouvou byly zaměstnancům nemocenských pokladen odpočivné požitky zajištěny jedině pojištěním u náhradního pensijního ústavu nemocenských pokladen v Praze a že vedle tohoto pojištění výslužného nebyly jim poskytnuty žádné jiné pensijní požitky. Ustanovení odst. 2 čl. XXI. kolektivní smlouvy nemá pro ža-

lobce významu, poněvadž se týká jen služebních let před 1. lednem 1909 a žalobce jen krátce před tím službu nastoupil (25. září 1908).

Čís. 9385.

Na cizozemský soud nelze přenést substituční péči ohledně nemovitostí ležících v tuzemsku.

Předpisu § 111, třetí odstavec, j. n. nelze použít ohledně cizozemského poručence nebo opatrovance.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1929, Nd I 519/29.)

Vyřizuje návrh, by opatrovnictví bylo podle § 111 j. n. přeneseno na cizozemský soud, vrátil N e j v y š š í s o u d spisy krajskému soudu s tím, že neshledává zákonného důvodu, by v této věci něco zařídil,

n e b o ť

1. pokud by šlo ještě o nějakou substituční péči ve příčině nemovitostí v tuzemsku ležících, nelze použít předpisu § 111 j. n., který se vztahuje jen na přenesení poručenské neb opatrovnické příslušnosti v zájmu poručencově neb opatrovancově, mimo to by takové přenesení tuzemské příslušnosti na cizozemský soud odporovalo zásadě vyslovené v §§ 4, 225, 240 a 300 obč. zák., §§ 94, 158, 174 druhý odstavec čis. 3 a 177 nesp. říz. a § 117 j. n., že »immobilia obnoxia sunt territoriis«; 2. pokud pak by šlo o přenesení opatrovnické příslušnosti ve příčině nezletilého Adolfa F-a na rakouský soud, jde ze spisů na jevo, že tento nezletilec jest rakouským státním příslušníkem, takže tu jde o případ §§ 183 a 219 nesp. říz. a nelze ani tu použít předpisu § 111 třetí odstavec j. n., který má na mysli jen tuzemské poručence neb opatrovance.

Čís. 9386.

Jest poukázati na pořad práva dědice ze závěti, zanechal-li zůstavitel závět', prohlášenou protokolárně na soudě, již však odvolal písemným prohlášením formálně bezvadným a co do pravosti nepopřeným. Prohlášení, jímž se poslední pořízení odvolává, nevyžaduje, by byla zachována táž forma jako při pořízení, jež se odvolává.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1929, R II 335/29.)

K pozůstalosti po Josefu S-ovi přihlásili se dědicové ze závěti a dědicové ze zákona. P o z ů s t a l o s t n í s o u d poukázal na pořad práva dědice ze zákona, r e k u r s n í s o u d dědice ze závěti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu dědiců ze závěti.

D ů v o d y:

Podle § 126 nesp. říz. má soud, odporují-li si dědické přihlášky, odkázati toho z dědiců si odporujících, by podal žalobu, který by musil